

Arbets- och företagsnämnden

Statusrapport och uppföljning av genomförandeplan ensamkommande barn och unga

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Totalt ansvarar kommunen för 221 ensamkommande barn. Av dessa är 53 asylsökande, 138 har permanent uppehållstillstånd, 17 har tillfälligt uppehållstillstånd och 13 har fått avslag men bor kvar på grund av verkställighetshinder.

Under februari månad har utfallet av den faktiska boendekedjan för ensamkommande barn/unga gått i riktning med den prognostiserade boendekedjan för 2018. Detta innebär en minskning av antalet placeringar i jourhem och HVB samt ökat antal placeringar inom boendeformerna stödboende plus och stödboende minus/träningslägenheter. Endast en anvisning av ensamkommande barn har mottagits i Nacka fram till den 22 februari.

På grund av ett lägre antal anvisningar av ensamkommande barn under årets inledande månader och ett högre antal avslutade ärenden än förväntat, har prognosen för boendekedjan för Nackas ensamkommande barn/unga reviderats från föregående månad. Det totala antalet placerade ensamkommande barn/unga bedöms nu vara 220 barn och unga vid årets slut. För de fall målen kring genomsnittlig dygnskostnad per barn samt genomsnittlig kostnad för myndighetsutövning inte uppnås beräknas verksamheten ensamkommande barn och unga gå mot ett budgetunderskott på cirka 24 miljoner kronor 2018. Effekten av föreslagna åtgärder bedöms minska underskottet med tio miljoner kronor och leda till ett årsutfall på minus 14 miljoner kronor under 2018. Med ett fortsatt fokus på en effektiv process och aktivt arbete med ungdomarnas framtidsplaner och boendekedja görs bedömningen att en ekonomi i balans kan uppnås under 2019.

Ärendet

I statusrapporten presenteras hur många ensamkommande barn/unga som kommunen ansvarar för i dagsläget samt en redogörelse för boendeformer och asylstatus. Vidare redovisas uppföljningen av den genomförandeplan som antogs av arbets- och företagsnämnden den 14 februari 2018.

Ärendet inkluderar även en omvärldsbevakning kring relevanta frågor för verksamheten.

I bilaga 1 finns en lista med förklaringar till de vanligaste begreppen som används inom området ensamkommande barn och unga.

Uppföljning placeringar och mottagande februari 2018

Enligt Migrationsverkets fördelningsnyckel kommer cirka 15 ensamkommande barn anvisas till Nacka under 2018. Dessutom kvarstår 14 från anvisningskvoten för år 2017. Under februari månad har hittills en anvisning av ett ensamkommande barn mottagits.

Totalt ansvarar kommunen idag för 221 ensamkommande barn, varav 24 flickor. Totalt är 53 asylsökande och 138 har permanent uppehållstillstånd, 17 har tillfälligt uppehållstillstånd och 13 har fått avslag men bor kvar på grund av verkställighetshinder. 115 barn bor i Nacka och 106 i andra kommuner. I tabell 1 tydliggörs fördelningen av boendeformer samt antal i Nacka kommun eller annan kommun. Tabellen visar en viss ökning av andelen placeringar i Nacka kommun i jämförelse med föregående månad, andelen är 58 procent i februari och 56 procent i januari.

Tabell 1) Antalet placeringar per boendeform och kommun

Boendeform	Nacka kommun	Annan kommun	Totalt
Familjehem	7	2	9
Familjehem konsulentstött	0	13	13
Familjehem släkting	4	2	6
HVB	28	4	32
HVB +	4	10	14
Jourhem konsulentstött	5	48	53
Jourhem släkting	1	0	1
Stödboende – (träninglägenhet)	47	12	59
Stödboende +	31	3	34
Total	127	94	221

Tabell 2) Status för uppehållstillstånd fördelning

Antal barn	Asyl-sökande	PUT	TUT	Avslag	Totalt
Nacka kommun	28	87	9	5	129
Annan kommun	25	51	8	8	92
Totalt	53	138	17	13	221

Uppföljning fokus etablering och individanpassad boendekedja

Flyttkedjan för Nackas ensamkommande barn/unga har i februari månad gått i linje med prognos, vilket innebär att fler ungdomar har en mer självständig boendeform. En minskning av antalet placeringar i jourhem och HVB och en ökning av antalet placeringar

inom boendeformerna stödboende minus/träningslägenheter och stödboende plus har skett. De mer vårdintensiva placeringarna i HVB plus har ökat med två stycken, vilket är högre än tidigare prognos.

Prognosen som redovisades för arbets- och företagsnämnden den 14 februari 2018 omfattade ett större antal anvisningar och ett lägre antal avslut än det faktiska utfallet för februari. Prognosen har därför reviderats genom anpassning till ett lägre förväntat antal barn/unga i kommunens ansvar under året.

I nuläget har cirka 50 ungdomar en framtidsplan, vilket stärker fokus på etablering och ska stötta dem i sin väg mot ett självständigt liv. Arbetet med framtidsplaner är försenat men verksamheten arbetar med att få dessa på plats och planerna tas emot väl av både ungdomarna, deras gode män eller särskilt förordnande vårdnadshavare och kontaktpersoner. Avtalade boenden har erbjudits workshops för sina medarbetare för att stärka arbetssättet med framtidsplaner.

Tabell 3) Ensamkommande barn och boendeform samt prognos framåt

Boendeform	Januari	Idag	2018-03-30	2018-06-30	2018-09-30	2018-12-31
Familjehem	9	9	13	13	13	15
Familjehem konsulentstött	10	13	13	15	17	18
Familjehem släkting	6	6	6	9	9	8
HVB	41	32	31	29	25	18
HVB +	12	14	14	12	9	9
Jourhem konsulentstött	67	53	44	30	20	0
Jourhem släkting	3	1	2	2	2	2
Stödboende -/ träningslägenhet	56	59	63	70	80	100
Stödboende +	31	34	35	40	45	50
Summa	235	221	221	220	220	220

För att få balans i kapacitet och behov behöver kommunen minska antalet HVB-platser samt öka platserna i stödboende plus och även öka antalet träningslägenheter, så kallat stödboende minus.

Uppföljning av åtgärder för en ekonomi i balans

Snabbare boenderesa med bibehållen rättssäkerhet

Verksamhetens genomsnittliga totalkostnad för placering av ensamkommande barn/unga är i februari månad 1 614 kronor per dygn. Siffran baseras på total dygnskostnad inklusive obelagda platser, kostnad för myndighetsutövning och kostnader för samtliga insatser delat på det faktiska antalet placeringar. Den genomsnittliga boendekostnaden per dygn och barn/ungdom är 1 405 kronor, se tabell 4. För att uppnå ekonomisk balans mellan kommunens kostnader och de statliga schablonersättningarna behöver totalkostnaden per placering minska ytterligare. Verksamheten behöver därför fortsatt arbeta med fokus på en snabb boendekedja för flytt till billigare boendeformer så snabbt som respektive ungdoms

vård- och omsorgsbehov medger. Varje ungdom som bor i den mest kostnadseffektiva boendeformen innebär en årlig kostnadsminskning på cirka 0,5 miljoner kronor.

Utnyttjande av avtalade platser

Andelen belagda platser är i februari månad 69,7 %, se tabell 4. Antalet obelagda platser behöver fortsatt minskas både för att säkerställa en effektiv boendekedja och en hållbar ekonomi. Målsättningen att spara 2 miljoner kronor genom bättre utnyttjande av avtalade platser under 2018 kräver en beläggning på cirka 75 % totalt sett över året.

Tabell 4) Indikatorer för målstyrning och uppföljning

Indikator	
Genomsnittlig boendekostnad i kr/dygn	1 405
Genomsnittlig kostnad myndighetsutövning i kr/dygn och barn/ungdom	158
Genomsnittlig totalkostnad i kr/dygn	1 614
Beläggning av avtalade placeringsplatser	69,7 %
Antal ensamkommande barn och unga med en framtidsplan	50

Myndighetsutövning

Verksamheten har i februari inte varit i behov av inhyrda konsulter, vilket minskat kostnaden för myndighetsutövning med 22 kronor per dygn och barn jämfört med föregående månad, se tabell 4. För att uppnå ekonomisk balans med de statliga schablonersättningarna behöver denna kostnad sänkas ytterligare. Verksamheten har implementerat ett nytt systemstöd i februari och arbetar fortsatt med insatser för ökad effektivisering.

Avtal

De påbörjade upphandlingarna av kompletterande stödboenden och träningslägenheter samt jour- och familjehem ska slutföras. Dialog kring nuvarande avtal med fokus på fortsatt effektivisering har påbörjats. Effekten av denna åtgärd är i nuläget svårbedömd.

Överföring av anvisade ensamkommande barn till annan kommun

De ekonomiska konsekvenserna av en eventuell överföring av nya anvisningar av barn utan anhöriganknytning under 2018 till en kommun i Mellansverige bedöms bli neutral eller positiv över tid. Ett förberedande arbete för att verkställa åtgärden har initierats.

Användning av tillfälliga kommunbidraget

Arbets- och företagsnämnden beslutade den 14 februari 2018 att de statligt riktade medel för ensamkommande unga över 18 år som kommunen erhåller ska användas för att kompensera nämndens kostnader som har uppstått och kommer att uppstå för ställtiden mellan den unges 18-årsdag och den dag då avflyttning kan genomföras. För 2018 utbetalas 1 284 277 kronor till Nacka kommun i tillfälligt bidrag.

Överklaga Migrationsverkets beslut

Huddinge kommun har överklagat Migrationsverkets beslut att inte betala schablonersättning för kostnader som uppstått efter 18-årsdagen eller dag för åldersuppskrivning i relation till försenad handläggning, men fått avslag. Verksamheten planerar att motsvarande överklagan ska göras från Nacka kommun.

Bättre prognoser

Verksamheten implementerade den 16 februari ett nytt systemstöd, som ökar förutsättningarna för bättre prognoser och uppföljning av utfall. Verksamheten arbetar fortsatt intensivt med att säkerställa bättre träffsäkerhet i framtida prognoser.

Omvärldsbevakning

Suicid bland ensamkommande asylsökande

Karolinska Institutet har, på uppdrag av Socialstyrelsen, kartlagt självska debeteende, suicidförsök, suicid och annan dödlighet bland ensamkommande asylsökande barn och unga i Sverige åren 2015 till och med 2017. Rapporten visar att kontakt med Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) i Stockholm gällande självskada och suicidförsök var tydligt högre bland ensamkommande asylsökande barn än bland asylsökande barn som har kommit till Sverige med en vårdnadshavare. Kartläggningen visar också att suicidtalet bland ensamkommande asylsökande barn och unga i Sverige under 2017 var mycket högre än motsvarande tal för den jämnåriga populationen i Sverige.

Lagrådsremiss – nya möjligheter till uppehållstillstånd

Regeringen har lagt fram ett utkast till lagrådsremiss ”En ny möjlighet till uppehållstillstånd”. I utkastet föreslås förändringar i lag (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige och i lag (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå. Syftet med den föreslagna förändringen sägs vara att ge en ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ensamkommande unga. I utkastet till lagrådsremiss specificeras de förutsättningar som måste vara uppfyllda för att möjliggöra en ny prövning av ett tillfälligt uppehållstillstånd för att kunna avsluta påbörjade studier på gymnasiet, gymnasiesärskolan, på annan motsvarande utbildning eller sammanhållen yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning eller särvtvux. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2018. Nacka kommun har yttrat sig över utkastet till lagrådsremiss. Av yttrandet framgår att kommunen avstyrker att de föreslagna lagändringarna införs. Yttrandet finns bilagt i nämndens anmälningsärenden.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetet med att ställa om verksamhetsområdet ensamkommande barn och unga både säkerställa barns och ungas behov och säkra en hållbar ekonomi innehåller stora utmaningar. Arbets- och företagsnämndens budgetram för verksamheten ensamkommande barn och unga innefattar inga avsatta medel för år 2018. Nämndens uppdrag är att verksamhetens kostnader ska balansera med de statliga ersättningarna som kommunen erhåller. För de fall målen kring genomsnittlig dygnskostnad per barn samt genomsnittlig kostnad för myndighetsutövning inte uppnås beräknas verksamheten ensamkommande barn och unga gå mot ett budgetunderskott på cirka 25 miljoner kronor 2018. Effekten av föreslagna åtgärder bedöms minska underskottet med tio miljoner kronor och leda till ett

årsutfall på minus 15 miljoner kronor under 2018. Med ett fortsatt fokus på en effektiv process och aktivt arbete med ungdomarnas framtidsplaner och boendekedja görs bedömningen att en ekonomi i balans kan uppnås under 2019.

Konsekvenser för barn

Det övergripande syftet med verksamhetens är att med fokus på etablering av ensamkommande barn och unga säkerställa en verksamhet som tillgodoser varje barns rätt till utveckling, stöd, trygghet, skydd och rätt till inflytande. Den övergripande målbilden är en verksamhet som möter varje ensamkommande barn på ett individuellt och respektfullt sätt och genom kostnadseffektiva insatser arbetar för en verksamhet med slutmålet etablering genom bostad och egen försörjning. Den beslutade boendekedjan innebär att en del ungdomar kommer att omplaceras från en boendelösning till en annan, men också i vissa fall från sin nuvarande vistelsekommun till Nacka kommun. Genom att erbjuda individanpassade boendelösningar till största delen inom kommunen är målsättningen att Nacka kommun med gemensamma resurser ska erbjuda våra ensamkommande barn och unga ett gott mottagande med fokus på integration och etablering utifrån barnets bästa.

Bilaga

1. Förklaringar på vanliga begrepp och boendeformer för ensamkommande.

Pia Stark
Enhetschef
Etableringsenheten

Nina Bäckström
Kvalitetsutvecklare
Etableringsenheten